

рата, подъ дебела сѣнка, на юнацитѣ е поднесена богата трапеза, въ която не липсва нито млѣко, нито месо, нито плодове и баници, нито вино и ракия, нито молитвата на свещеника. Когато следъ обѣда дружината се приготви отново за пѣть, знаменосецътъ Димитъръ Заралиевъ развѣва продупченото отъ куршуми знаме, свещеникътъ дава своята благословия на юнацитѣ, щастливи да чуютъ на сбогуване симпатиитѣ на селянитѣ, състраданието на женитѣ и бабитѣ и общото съчувствие, че тѣ — юначнитѣ момчета — немили-недраги, прежалили душитѣ си, за да излѣзатъ да се биятъ срещу петвѣковния врагъ. Преди да заминатъ, тѣ оставятъ на лѣчение тежко ранения братъ на воеводата, Тодоръ, когото единъ отъ дърводѣлцитѣ прибира въ колибата си и укрива. Но още на другия день дебелдѣлчани трѣбвало жестоко да си изпатятъ заради даденото гостоприемство. Пристигналата въ селото потеря излѣла по единъ варварски начинъ своето отмъщение. Тогава загива и ранениятъ оставенъ братъ на Хаджи Димитъръ, Тодоръ, а нѣкои отъ първенцитѣ на селото били откарани въ Търновския затворъ*).

*) Тодоръ е билъ четири години по-младъ отъ Х. Димитъръ. Воеводата го обичалъ твърде много. По чертитѣ на лицето приличалъ на него. Следъ нападението на сждията Али ефенди въ Сливенъ, той лежалъ въ затвора цѣли три години заедно съ баща си. Къмъ 1867 г. отива въ Влашко при брата си и се зачислява въ неговата чета. Въ с. Дебелъ-дѣлъ той билъ оставенъ въ колибата на единъ селянинъ, Петко Бурунсуза, за да го лѣкува и препрати отпосле тайно въ Ромъния, следъ оздравяването.

Какъ е загиналъ Тодоръ х. Асеновъ въ Дебелъ-дѣлъ, не може точно да се установи. Може да се предположи, че е загиналъ отъ раната си въ крака, или че е билъ откритъ отъ потерата, когато навлѣзла въ селото за отмъщение. Най-достовѣрното е, че той е билъ убитъ отъ самия си укривателъ Петко Бурунсуза. Поради това обвинение Кръстю Асеновъ, известниятъ македонски революционеръ, братовъ синъ на Хаджи Димитра, когато свършилъ Варненската гимназия въ 1898 година, се запжтва за Дебелъ-дѣлъ, съ цель да открие убиеца на чичо си и да го накаже. Той наистина намира Бурунсуза въ една колиба, изпжденъ отъ синоветѣ си, както пише и г. Антонъ Страшимировъ въ биографията на Кръстю, но подозираниятъ виновникъ билъ вече толкова старъ и въ такова окаяно положение, че Кръстю Асеновъ го заплюлъ и се върналъ обратно: — той не искалъ да мърси ржцетъ да убива единъ мизеренъ и немощенъ вече негодникъ. Споредъ изповѣдта, която този клетникъ направилъ предъ свещеника си отъ с. Дерелий, — види се престжплението тежало много на съвѣстта му — Петко Бурунсуза се самопризналъ, че укривъ въ колибата си ранения братъ на Хаджи Димитра около десетина дни. Последниятъ, когато се почувствувалъ облекченъ отъ ранитѣ си, решилъ да заmine къмъ сливенския балканъ. Бурунсузътъ го завелъ донѣкъжде, ужъ да му посочи пѣтя, но, когато Тодоръ